

نویسنده مسئول: مریم پورعینی

Teacher: Maryam poreiny

مدرس دانشگاه جامع علمی کاربردی استان قزوین واحد دنده

Applied Sciences University of Qazvin Dandeh

maryamporeiny@yahoo.com

نویسنده همکار: سید علی فخار

ریس هیات مدیره مجمع نمایندگان کارگران استان قزوین

نقش بیمه در توسعه اقتصادی

TMBA چکیده:

بیمه یکی از موسسات مالی است که توانایی جمع کردن وجوه برای سرمایه گذاری در بخش صنعتی را دارد امروزه در تمامی جوامع توسعه یافته بیمه راعامل مهمی در توسعه کشورها می دانند زیرا متعقد ند بیمه در رشد بخشهای مختلف اقتصادی نقش برجسته ای را ایفا می کند و با پوشش خسارت ناشی از انجام فعالیتهای اقتصادی، انگیزه های سرمایه گذاری نیز افزایش می لذا توجه به بیمه می تواند اثر چشم گیری در بخش اقتصادی داشته باشد بطوریکه رشد و توسعه صنعت بیمه در کشور بطور طبیعی تابعی از رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی کشور است که هر چه بر میزان توسعه اقتصادی کشور افزوده شود بر گسترش فعالیت های بیمه ای نیز افزوده می شود . در حال حاضر صنعت بیمه یکی از مهم ترین نهادهای اقتصادی در جوامع پیشرفته و از قوی ترین و مهم ترین نهاد پشتیبانی کننده سایر نهادهای اقتصادی تلقی می شود.

واژگان کلیدی: صنعت بیمه، توسعه اقتصادی ، رشد اقتصادی، مدیریت سرمایه

مقدمه:

صنعت بیمه در واقع واسطه های مالی است که جریان نقدی ورودی آنها همان حق بیمه ها و جریان خروجی آن همان حمایت ها و مزایای بیمه است که به افراد می دهد . بیمه نقش مهم و حساس در رشد و توسعه اقتصادی خصوصا در کشورهای در حال توسعه من جمله ایران ایفا می کند لذا توجه به بیمه می تواند اثر چشم گیری در بخش اقتصادی داشته باشد بطوریکه رشد و توسعه صنعت بیمه در کشور بطور

طبیعی تابعی از رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی کشور است که هر چه بر میزان توسعه اقتصادی کشور افزوده شود بر گسترش فعالیت های بیمه ای نیز افزوده می شود. (حسن زاده، علی؛ عسگری، محمد مهدی؛ کاظم نژاد، مهدی، ۸۹)

یکی از اساسی ترین بحثهای مطرح در اقتصاد هر کشور مساله هدایت و مدیریت انباشت سرمایه است که توسعه اقتصاد کشور به سرمایه گذاری از دو دیدگاه کلان یعنی بهینه سازی بازار سرمایه و دیدگاه موسسات سرمایه گذاری قابل بررسی است با توجه به کامل نبودن بازارها و عدم امکان تخصیص بهینه از طریق مکانیزم بازار ضرورت بهینه سازی فرآیند تخصیص در شرکتهای سرمایه گذاری ملموس است. شرکتهای بیمه از طریق جمع آوری سرمایه خرد و پر آکنده در سطح جامعه به منظور ایفای تعهدات ذخایر خود در حسابهای خود نگهداری میکنند و این ذخایر امکان سرمایه گذاری را برای شرکتهای بیمه فراهم میکنند لذا صنعت بیمه از توان با لقه برای مشارکت در سرمایه گذاری کلان برخوردار است بطوری که امنیت مالی برای فعالیتهای سرمایه گذاری است که باعث افزایش کارایی و اعتبار بیمه گذار می شود و شرکتهای بیمه بعنوان یکی از ارکان سرمایه گذاری کلان نقش تعیین کننده ای را دارند و عدم حضور آنها در بازار سرمایه روند تحولات سرمایه گذاری و رشد را کند میکند و در کشور های در حال توسعه با توجه به نوع اقتصاد پس انداز بیمه یکی از جدی ترین پس انداز ملی محسوب میشود و نقش این پس انداز ها در اقتصاد نقش به سزایی دارد. نقش بیمه از دید کلان اقتصادی حفظ ثروت ملی، تضمین و توسعه سرمایه گذاری ها، ایجاد اعتبار و توسعه مبادلات و بهبود موازنه ارزی و از دید خرد شامل افزایش میل به پس انداز، افزایش کارایی بازرگانی، ایجاد امنیت مالی جهت فعالیت بازرگانی و کمک موثر در توزیع نسبی هزینه است. که آثار مثبت سرمایه گذاری شرکتهای بیمه در مرحله اول به ایفای شایسته تعهدات و نرخ پایین تر حق بیمه و افزایش کیفیت بیمه خدمات میشود و در سطح کلان افزایش رفاه و آثار ضد تورمی و رشد اقتصادی در پی خواهد داشت به دلیل عدم وجود بازار کامل مکانیزم بازار نمیتواند تخصیص بهینه منابع

قابل سرمایه گذاری شرکتهای بیمه را انجام دهد که تخصیص بهینه منابع و مدل سازی تصمیمات تخصیص منابع امری ضروری است که می تواند نرخ بازده سرمایه گذاری را تا میزان بالایی افزایش دهد صنعت بیمه بعنوان یک بخش خدماتی نقش جبران کننده و محافظتی در اقتصاد هر کشوری دارد بطوری که عملیات موفقیت آمیز این صنعت انگیزه و محرکی برای دیگر صنایع و توسعه آن اقتصاد ایجاد می کنند . اگر اقتصاد یک کشور متکی به بیمه و تامین ناشی از آن نباشد قطعاً در معرض تهدید خطر های بی شماری قرار خواهد گرفت. (Truett,1990)

توسعه اقتصادی

توسعه اقتصادی کشور در گرو سرمایه گذاری های جدید است که سرمایه گذاری جدید در صورتی ممکن است که اولاً منابع سرمایه در دسترس باشد ثانیاً وسایلی برای حفظ سرمایه گذاری در مقابل خطرهای گوناگون سرمایه گذاری (بحران اقتصادی، تورم، تغییرات نرخ ارزی، خطرهای طبیعی سیل و خطر های انسانی آتش سوزی و ...) که آن را تهدید می کنند وجود داشته باشد که موسسات بیمه ضمن ایفای نقش در توسعه سرمایه گذاری، تثبیت وضع مالی واحد های اقتصادی را دارد. توجه به این نکته ضروری است که نقش توسعه مالی در رشد اقتصادی (GDP).Gross Domestic Product) حائز اهمیت بسیاری است بطوری که دایر نمودن موسسات مالی و بیمه ای مناسب موجب پیشرفت ، کارآیی ، تخصیص سرمایه ، منابع کارا ، ترغیب به پس انداز و افزایش سرمایه گذاری می شود.(Fischer,1973)

پایین بودن سطح کارایی در سازمان های تولیدی و خدماتی از جمله مشکلاتی است که کشور های در حال توسعه با آن مواجه است و صنعت بیمه بعنوان یک نهاد مالی و خدماتی با وجود حساسیت نقش آن در اقتصاد از نا کارایی مزمن رنج می برد. نظر به این که صنعت بیمه با توجه به حق بیمه دریافتی ، افزایش سهم خود رادر تولید ناخالص داخلی ومیزان و حجم سرمایه گذاری موجود در آن ، یکی از اجزای اصلی

اقتصاد را تشکیل می دهد ، لذا عجیب نخ واهد بود که افزایش تقاضا بیمه به توسعه مالی، که باعث رشد اقتصادی است کمک شایانی خواهد نمود(Truett,1990).

تحقیقات انجام گرفته روی بازار بیمه که توسط)
(Brown, Ward&zurbruegg, Beck&Webb, Esh) نشان می دهد که سطح تقاضای بیمه در یک اقتصاد می تواند بوسیله تعدادی از متغیر های اقتصادی ، قانونی ، سیاسی ، اجتماعی تاثیر پذیر است .(Ward&zurbruegg,2000). طبق یافته های مجله سیگما بزرگترین بخش ها و شرکتهای بیمه به آمریکا وژاپن تعلق دارند در چهار دهه اخیر رشد بخش جهانی بیمه نیز از رشد جهانی اقتصاد پیش افتاده است(Campbell,1980)

ریشه واژه بیمه

در فرهنگ معین آمده است که برخی بر این باورند که این واژه از زبان هندی و از واژه "بیما" گرفته شده است و ریشه ی سانسکریت دارد که با واژه ی "بیم" در زبان پارسی هم ریشه است . بر پایه ی این برداشت ، دو واژه " بیم " و " بیمه" هم دوش و هم ریشه اند. -برخی دیگر بر این نظرند که بیمه ترجمان واژه روسی استراخوانی به معنای ضد بیم و ترس است و استدلال می کنند که نخستین بار روس ها در ایران به کارهای بیمه ای پرداخته اند . - برخی از مؤلفان نیز واژه بیمه را یکسره واژه ای پارسی می دانند . به استناد کتاب مسالک و ممالک ابو اسحاق ابراهیم اصطرحی می گویند که بیمه نام شهری در دیار طبرستان و دیلم بوده است. واژه بیمه در زبان فرانسه assurance ودر زبان انگلیسی insurance نامیده می شود. که واژه انگلیسی وفرانسه از ریشه لاتینی securus که به معنای اطمینان است گرفته شده است. ولی ریشه اصلی همان بیم است زیرا عامل اساسی انعقاد عقد بیمه ، ترس وگریز از خطر است و به علت ترس و به منظور حصول تامین ،عقد بیمه وقوع است

رقابت در صنعت بیمه

امروزه صنعت بیمه کشور نیاز به فضای رقابتی بیشتری دارد چون در شرایطی که نیازهای جامعه رو به تنوع پذیری است شرکت های بیمه ای که نتواند خدماتی مطابق با سلیقه و خواست مردم ارائه دهند ناخواسته از چرخه رقابت خارج خواهد شد. در بازار پول منابع پولی موجود مردم نزد بانکهای تجاری، صندوق های قرض الحسنه، موسسات مالی و اعتباری و شرکت های لیزینگ است. در بازار سرمایه منابع مالی مردم در شرکت های بورسی و غیر بورسی در جامعه جریان دارد. محیط اقتصادی تاثیر زیادی بر رشد صنعت بیمه دارند از سال ۱۳۷۵ به بعد رشد بیمه در ایران سرعت گرفت (سجادی، سید جعفر و غلامی، امیر، ۱۳۸۶)

نقش بیمه در بازار مالی

الف) پوشش ریسک و خطرات قابل بیمه شدن ب) جمع آوری و تجهیز منابع مالی ج) سرمایه گذاری منابع مالی. صنعت بیمه در توسعه بازارهای مالی و سرمایه ای و نیز کسب ارز خارجی که موجب بهبود تراز پرداخت ها در شرایط رکود اقتصادی است مشارکت مؤثر و مستمری را می تواند ایفا کنند. (حسن زاده، علی؛ عسگری، محمد مهدی؛ کاظم نژاد، مهدی، ۸۹)

نقش شرکت های بیمه در بازار پول:

الف) نهاد سازی به این معنی که شرکت های بیمه جهت تأسیس مؤسسات پولی با استفاده از منابع مالی خود در بازارهای مالی شرکت می نمایند.

ب) ابزار سازی صدور بیمه نامه مسئولیت و اعتبار منابع پولی در مقابل سپرده گذاران به منظور تضمین مؤسسات دریافت کننده منابع در مقابل سپرده گذاران و ... صدور بیمه نامه اعتبار تعهدات وثیقه به جایگزینی از وثیقه اموال نزد مؤسسات پولی به هنگام دریافت تسهیلات است.

ج) بیمه اموال مؤسسات پولی به منظور جبران خسارت به اموال مؤسسات پولی و اوراق بهادار نزد صندوق مؤسسات پولی و ... است و بیمه اشخاص به منظور جبران خسارت وارده ناشی از فوت و کارافتادگی و بیمه

تکمیلی درمان و بیمه مسئولیت موسسات پولی و کارکنان به منظور جبران خسارت ناشی از سهل انگاری است. (حسن زاده، علی؛ عسگری، محمد مهدی؛ کاظم نژاد، مهدی، ۸۹)

مزایای اقتصادی بیمه.

حفظ ثروت ملی: فعالیت های بیمه ای حفظ اموال و دارایی های متعلق به اشخاص یا دولت است که هر یک جزئی از ثروت ملی را تشکیل می دهد.

جبران خسارت زیان دیدگان: از این طریق وضعیت اقتصادی آنها بعد از وقوع حادثه بهبود می یابد و یا حداقل به وضعیت اقتصادی قبلی شان نزدیک می شود.

تضمین سرمایه گذاری ها: توسعه اقتصادی کشور در گروی سرمایه گذاری جدید و مستمر است که شامل خطرهای اقتصادی (مانند بحران اقتصادی) و خطرهای فیزیکی (مانند بلای طبیعی) و خطرهای انسانی (مانند تصادفات اتومبیل) است.

توسعه سرمایه گذاری ها: موسسات بیمه قبل از آنکه خسارتی پردازند، حق بیمه دریافت میکنند و این حق بیمه ها می توانند از طرق مختلف به کار افتند

توسعه همکاری و تعاون جهانی: شرکت های بیمه در صحنه های جهانی تقسیم کرده و جبران خسارت های بزرگ را ممکن می سازد. مانند بیمه اتکایی

تأثیر بر موازنه ارزی: نیاز به بیمه اتکایی برای هر کشوری قطعی است. زمانی که بیمه اتکایی با بیمه گران داخلی ممکن نباشد، شرکت های بیمه به صورت بیمه اتکایی با بیمه گران خارجی بیمه نامینند و این امر موجب می شود که قسمتی از حق بیمه بصورت ارز از کشور خارج شود

جلب پس اندازها: وجوهی که مشتریان به عنوان حق بیمه به شرکت های بیمه می پردازند به تدریج جمع می شود و به سرمایه کلانی تبدیل می شود که می تواند در سرمایه گذاری های مفید به حال اقتصاد کشور

است

توسعه تجارت: بیمه لازمه توسعه بازرگانی است و اساساً بدون بیمه کمتر تاجری حاضر می شود سرمایه خود را به آسانی به خطر بیندازد و یکی از دستاورد های بیمه تبدیل ریسک ها به موارد قابل پیش بینی و پوششی در مقابل ریسک ها است و بدون بیمه اقتصاد راه به جایی نخواهد برد.

اعتبار بخشی و نوعی وثیقه: موسسات اعتبار دهنده، بانک ها، بیمه نامه های مشتریان خود را به عنوان تضمین وام ها و اعتبارتشان می پذیرند مثلاً یک فرد بدهکار با ارائه بیمه نامه عمر خود به شرط فوت مانده بدهکار به ارزش میزان بدهی خود، به بستکارنش این اطمینان را می دهد که حتی در صورت فوت او می تواند به طلب خود برسد.

بهبود موضع رقابتی شرکت های کوچک: بیمه رقابت را تشویق میکند زیرا بدون بیمه، شرکت های کوچک در مقابل شرکت های بزرگ نمی تواند رقابت اثربخشی داشته باشند (خواجهوئی راد، حمید ۱۳۸۷).

مزایای اجتماعی و رفاهی بیمه

تامین و آرامش خاطر فرد و خانواده: بیمه در زندگی بشر بویژه در زندگی پراز ریسک امروزی یک نیاز اساسی است مانند خریداری بیمه عمر

افزایش سطح اشتغال: به کار گیری افراد به عنوان کارمند، نماینده و کارگزار زمینه اشتغال شمار زیادی را فراهم می آورد.

کاهش عدم اطمینان: حذف رنج مادی و معنوی بیمه گذار که ناشی از ترس و نگرانی آینده است

افزایش رفاه: شرکت های بیمه ای با پرداخت هزینه خسارات های وارده، به افراد جامعه امنیت خاطر داده و افراد با دلگرمی بیشتری به کار و فعالیت می پردازند و در نتیجه میزان تولید ملی و درآمد ملی افزایش میابد و رشد و رفاه بیشتری نصیب جامعه می شود (خواجهوئی راد، حمید ۱۳۸۷).

محدودیت های بیمه

بیمه گر تاجری است که کارش فروش فرآورده های بیمه است برای فروش بیمه بایستی بازاریابی کرد و در صد جذب مشتری برآمداز دیدگاه بازاریابی ،بیمه نقاط ضعفی دارد که موجب می شود کار شرکت های بیمه ای برای فرهنگ سازی و فروش دشوار تر شود.

۱- بیمه کالایی مشهود و فیزیکی نیست و با پرداخت بهای آن فرد احساس کند که دارایی و یا مالی بدست آورده است.

۲- بیمه فاقد لذت و مطلوبیت عینی است چرا که فرد زمانی می تواند از شرکت بیمه خسارت دریافت کند که حادثه و خطر مورد بیمه محقق شده باشد و او را متاثر کرده باشد. جبران خسارت مطلوبیتی است که به مشتری زیان دیده می رسد

۳- قراردادهای بیمه پیچیده اند و مشتریان شرکت های بیمه دانش و اطلاعات کمی دارند

۴- بیمه گران مانند تاجران به دنبال سودند. در واقع شرکت های بیمه شرکت هایی انتفاعی می باشند لذا در هنگام محاسبه حق بیمه مشتریان ،علاوه بر بهای خطر، درصدی را به عنوان سود صاحبان سهام و هزینه های اداری و عمومی شرکت از آنها دریافت میکنند.

۵- فرهنگ بیمه ای در کشورهای در حال توسعه و عقب مانده غنی نیست. در این کشورها به خاطر عقاید و رفتارهای واپسگرایانه و تقدیر پسندانه مردم تمایل کمتری به خرید بیمه دارند

۶- تعهد بیمه گران موکل به آینده است. زیرا پرداخت خسارت منوط به بروز حادثه (بیمه های غیرزندگی) و یا پرداخت سرمایه تعهد شده (بیمه های زندگی) است. (خواجهوئی راد ،حمید۱۳۸۷،)

اقتصاد نفتی در ایران

از طرفی، ایران کشوری است که اقتصاد آن به صنعت نفت متکی است و تک محصولی بودن باعث شده است تا رشد اقتصادی به کندی صورت بگیرد و باتوجه به این که بحران های مالی و جنگها و تحریم ها بر کاهش قیمت نفت تاثیر گذار است و از طرفی این ثروت ملی پایان پذیر است و باید برای نسلهای بعدی آنرا

حفظ کنیم. در این شرایط سرمایه گذاری در رشد اقتصادی نقش اساسی ایفا می کنند اما ضعف زیر ساخت های لازم و تکنولوژی فرسوده و بروز حوادث طبیعی باعث شده است که محیط سرمایه گذاری نا امن شود و خسارتهای زیادی را به بار آورد این جاست که نقش بیمه و ضرورت کارایی آن احساس میشود که بیمه رسالت اساسی، ایجاد احساس امنیت، اعتماد، و تأمین است وقتی مردم به بیمه اعتماد کنند قدرت ریسک پیدا می کنند و به سرمایه گذاری می پردازند و دولت نیز حرکت میکند که بیمه عامل کلیدی در توسعه فعالیتهای اقتصادی و تقویت بازار سرمایه و افزایش بهره وری است (احمدوند، محمد رحیم، ۱۳۸۲).

جایگاه صنعت بیمه بعد از انقلاب اسلامی ایران:

مؤسسات بیمه کشور تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی با ترکیبی از یک شرکت دولتی، دوازده شرکت خصوصی و دو مؤسسه بیمه خارجی به صورت نمایندگی در سطح کشور فعالیت میکردند در چهارم تیر ۱۳۵۸ بنابر تصمیم شورای انقلاب دوازده شرکت خصوصی، ملی اعلام شدند و پروانه فعالیت دو نمایندگی خارجی نیز لغو گردید. بدین ترتیب براساس مقررات قانون ملی شدن مؤسسات بیمه و مؤسسات اعتباری، تصدی امر بیمه و اداره دوازده شرکت بیمه ملی شده به دولت واگذار شد و با تصویب قانون اساسی جمهوری اسلامی در ۲۴ آبان ۱۳۵۸ که طی آن نظام اقتصادی کشور به سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی تقسیم گردید، صنعت بیمه در جوار شماری از صنایع مهم به صورت مالکیت عمومی در بخش دولتی در اختیار دولت قرار گرفت. شایان ذکر است که متعاقباً ده شرکت بیمه ملی شده به لحاظ فعالیت نامطلوب در یکدیگر ادغام شدند و شرکت بیمه دانا که از آن پس منحصراً میبایست در بخش بیمه های اشخاص فعالیت میکرد تأسیس گردید. شرکت بیمه صادرات و سرمایه گذاری نیز با مشارکت بیمه مرکزی ایران، شرکتهای بیمه و بانکها در سال ۱۳۷۳ تأسیس و در زمینه بیمه های اعتباری و تضمینی در چارچوب اساسنامه مصوب فعالیت می نماید.

ذخایر فنی

شرکت‌های بیمه وجوه هنگفتی را بابت حق بیمه دریافت می‌کنند. از آن جا که معمولاً بین دریافت این حق بیمه‌ها و پرداخت خسارت و ایفای تعهدات شرکت فاصله زمانی قابل توجهی وجود دارد، شرکت‌های بیمه با ورود به عرصه‌های سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاری وجوهی که ذخایر فنی^۱ نامیده می‌شود، می‌توانند باعث افزایش و رشد سرمایه و در نهایت تولید ملی شوند.

توسعه و بیمه

پیشرفت و توسعه بیمه با توسعه اقتصادی کشورها متقارن است. بهبود وضعیت اقتصادی، افزایش مبادلات، بهبود سطح استانداردهای زندگی موجب پیشرفت و توسعه بیمه خواهد شد و متقابلاً پیشرفت و اشاعه بیمه نیز در بهبود وضع معیشت افراد و توسعه اقتصادی کشورها مؤثر خواهد بود. اگر اقتصاد یک کشور متکی به بیمه و تأمین ناشی از آن نباشد قطعاً در معرض تهدید خطرهای بی‌شماری قرار خواهد گرفت. در دنیای امروز بیمه به چنان جایگاهی رسیده است که با ایجاد اطمینان در مجموعه فعالیت‌های اقتصادی کشورها نقش کلیدی را در توسعه اجتماعی و اقتصادی آنان ایفا کند. به عنوان مثال مطالعات نشان داده است که عموماً میان ضریب نفوذ بیمه و درآمد سرانه کشورها رابطه مستقیمی برقرار می‌باشد. بنابراین می‌توان گفت که توسعه و بیمه ملزوم یکدیگرند.

عملیات شرکت بیمه

کارکرد اولیه شرکت‌های بیمه این است که افراد و شرکت‌ها (یا به طور کلی ذینفعان) را در برابر حوادث نامطلوب مورد حمایت قرار می‌دهند. به عبارتی شرکت بیمه تعهد می‌کند که به ازای دریافت حق بیمه،

---

^۱ Technical Reserves.

در صورتی که اتفاقات ناگوار خاصی برای بیمه‌گذار^۲ رخ داد جبران کند . (Saunders & Cornett, 2001). شرکت‌های بیمه در واقع واسطه‌های مالی هستند که جریان های نقدی ورودی آن ها همان حق بیمه‌ها و جریان‌های خروجی آن‌ها همان حمایت‌ها و مزایای بیمه است که به افراد می دهد (Smith, 1993).

قرارداد بیمه

قرارداد بیمه^۳ قراردادی است که افراد را در مقابل زیان‌های مالی ناشی از وقایع غیر قابل پیش بینی نظیر مرگ و آتش‌سوزی و ... حمایت می‌کند (Smith, 1993). این قرارداد یک قرارداد الزام آور است، یعنی شرکت ریسک فرد را تضمین می‌کند و به عنوان سپر در مقابل حوادث نامطلوب عمل می‌کند. گاهی اوقات قبل از قرارداد، شرکت شرایط داوطلب را مورد بررسی قرار می‌دهد. وقتی قرارداد منعقد شد، این قرارداد برای مالک آن یک دارایی و برای شرکت یک بدهی به حساب می‌آید. اگر بیمه‌گذار نتواند حق بیمه‌ها را پردازد بیمه‌نامه منقضی می‌شود. در این صورت شرکت بیمه دیگر حق بیمه‌ای از طرف فرد دریافت نمی‌کند و در مقابل شرکت بیمه هم دیگر الزامی به حمایت از فرد بیمه‌گذار ندارد و بیمه‌گذار از حمایت بیمه‌نامه محروم می‌شود (Fabozzi, Modigliani & Ferri, 1998).

عملیات شرکت بیمه

در مورد عملیات شرکت‌های بیمه‌ای ذکر این نکته حائز اهمیت است که هر چند که شرکت‌های بیمه از جهات مختلف با یکدیگر تفاوت دارند ولی ماهیت بیمه‌گری ایجاب می‌کند که عملیات تخصصی مشخصی اجرا شود. عملیات شرکت‌های بیمه در سه زمینه فعالیت‌های حرفه‌ای (تکنیکی)، فعالیت‌های مالی و

---

^۲. Policy Holder
^۳. Policy

خدمات اداری قابل تفکیک می‌باشد. بخشی که وجه اصلی تمایز این موسسات یا سازمان‌ها و در عین حال وجه مشترک بین موسسات بیمه‌ای به حساب می‌آید در بدو امر، فعالیت‌های تکنیکی و سپس تا حدودی فعالیت‌های مالی آن‌هاست. شرکت‌های بیمه فرآیندهای مختلفی را برای عملیات حرفه‌ای خود در پیش می‌گیرند (مظلومی، نادر، ۱۳۸۱)

فعالیت‌های حرفه‌ای یا تکنیکی صنعت بیمه

۱. تعیین نرخ^۴
۲. تولید^۵
۳. بیمه‌گری^۶
۴. تسویه خسارت^۷
۵. سرمایه‌گذاری^۸ (مظلومی، نادر، ۱۳۸۱)

تعیین نرخ:

نرخ بیمه قیمت هر واحد از بیمه‌ای است که به فروش می‌رسد و مانند هر بیمه دیگری، تابعی از هزینه تولید به حساب می‌آید. نکته حایز اهمیت این است که قیمت‌گذاری در بیمه و تعیین قیمت تمام شده کالای بیمه بر خلاف سایر محصولات بر مبنای تخمین‌های آماری و پیش‌بینی‌ها تعیین می‌شود.

تولید:

- ^۴. Rate-Making
- ^۵. Production
- ^۶. Underwriting
- ^۷. Loss Adjustment
- ^۸. Investment

از وظایف حیاتی شرکت‌های بیمه جذب بیمه‌گذاران به تعداد کافی است در غیر این صورت اداره فعالیت شرکت مقدور نخواهد بود این کارکرد معمولا تولید نامیده می شود و مترادف با عملیات فروش در سازمان‌های غیر بیمه‌ای است. بیمه کالایی نامرئی است و تا زمانی که بیمه‌نامه‌ای به فروش نرسد صورت خارجی پیدا نمی‌کند. از این رو اعطای نام تولید به عمل فروش زیاد هم بی معنی نیست.

بیمه‌گری:

تمام عملیات‌هایی که در فرآیند خود به انتخاب و طبقه‌بندی ریسک‌ها (مطابق با اهداف عمومی شرکت) منجر گردند بیمه‌گری نامیده می‌شوند. بیمه‌گری نقش بسیار حساسی در فعالیت‌های شرکت‌های بیمه دارد و از پیدایش پدیده‌ای به نام گزینش نامطلوب که به طور کلی به معنای به هم خوردن تعادل پورتفوی بیمه‌گران به نفع ریسک‌های بد است جلوگیری می‌کند.

تسویه خسارت:

این فعالیت به مفهوم اداره امور دعوی خسارت به عمل آمده از سوی بیمه‌گذاران است که شامل ارزیابی خسارت‌های گزارش شده، تسویه خسارت‌ها و حل اختلاف با بیمه‌گذاران می‌شود.

سرمایه‌گذاری:

حق بیمه‌های دریافتی از بیمه‌گذاران بلافاصله جهت پرداخت خسارت‌ها مصرف نمی‌شوند و بسته به نوع بیمه برای مدت زمانی نزد شرکت‌های بیمه باقی می‌مانند. مجموع این حق بیمه‌ها به مبالغ کلانی بالغ می‌شوند که همراه با ذخایر جمع آوری شده و دیگر منابع مالی شرکت‌های بیمه سرمایه‌گذاری می‌شوند. درآمد سرمایه‌گذاری عامل مهمی در موفقیت بیمه‌گران به شمار می‌آید. این درآمد از یک سو از متغیرهای

مهم در فرآیند تعیین نرخ محسوب می شود و در عین حال توانگری مالی بیمه گران به ویژه در زمینه بیمه‌های عمر به آن‌ها بسته است.

دسته‌بندی وب و دیگران (۱۹۸۴)

در یک دسته‌بندی دیگر وب و دیگران (۱۹۸۴) عملیات بیمه‌ای شرکت‌های بیمه را در شش گروه زیر دسته بندی می‌کنند:

۱. طراحی و توسعه محصول
۲. تولید و توزیع محصول
۳. مدیریت تولید
۴. ارائه خدمات
۵. مدیریت اداری شرکت
۶. امور مالی و سرمایه گذاری .

(حسن زاده، حمیدرضا، زارع، محمد صادق ۱۳۸۷).

جریان وجوه عملیات یک شرکت بیمه

بیمه یک فرآیند واسطه‌گری مالی است زیرا چرخه تولید در آن معکوس شده است به عبارتی دیگر افراد قبل از اینکه خدماتی دریافت کنند بهای آن را می پردازند . حق بیمه ناخالص برای پرداخت کارمزد نمایندگان و هزینه‌های اداری شرکت پرداخته می‌شود و خدمت رسانی نهایی شرکت ب بیمه در زمان خسارت انجام می‌گیرد از آن جا که خسارتهای لزوماً در همان سالی که حق بیمه‌ها وصول شده است اتفاق

نمی‌افتد، ذخایر فوی نشان دهنده تعهدات شرکت بیمه گذاران است. شرکت در چنین مواردی برای استفاده از این وجوه یکی از دو راه زیر را به کار می‌گیرد:

سرمایه گذاری: در این روش شرکت برای حفظ توانایی خود در برابر تعهدات آینده بخشی از حق بیمه را ذخیره می‌کنند.

جبران خسارت: شرکت حق بیمه‌های گردآوری شده را برای پوشش فوری خسارت های همان دوره بکار می‌گیرد. به عبارتی ذخایر شرکت خسارت‌هایی است که در همان سال مالی پرداخت نشده است و منجر به ایجاد ذخایر کوتاه مدت شده است.

مشارکت صنعت بیمه در اقتصاد ملی

مشارکت صنعت بیمه در اقتصاد ملی از طریق سرمایه‌گذاری ذخایر فنی در کلیه اقلام دارایی های مالی و واقعی تحقق می‌یابد. بازده این سرمایه‌گذاری‌ها منبع مهم دیگری برای شرکت‌های بیمه است شرکت ها می‌توانند از طریق سرمایه‌گذاری مجدد بخشی و یا کل عواید حاصل از عملکرد هر سال شرکت، ارزش دارایی‌های خود را افزایش دهند. عواید حاصل از عملیات بیمه‌ای در صورتی تحقق می‌یابد که درآمد حاصل از حق بیمه، بیش از وجود، لازم برای پرداخت کلیه هزینه‌ها و جبران خسارت‌ها باشد و ذخایر مناسبی نیز برای ایفای تعهدات در قبال بیمه گذاران وجود داشته باشد (حسن زاده ، حمیدرضا، زارع، محمد صادق ۱۳۸۷).

قانون اعداد بزرگ

صنعت بیمه بر مبنای «قانون اعداد بزرگ»^۹ به وجود آمده است. این اصل بیان می‌کند که ریسک مرتبط با یک فرد را نمی‌توان پیش بینی کرد چون پیش‌بینی زمان و مکان وقوع این حوادث و ارزش زیان ناشی از آن غیر ممکن است، ولی می‌توان این ریسک را با دقت بالا توسط گروه زیادی از افرادی که ویژگی یکسانی دارند تخمین زد. مثلاً شرکت بیمه نمی‌تواند پیش‌بینی کند که یک بیمه‌گذار چه زمانی فوت می‌کند اما با استفاده از تخمین‌های آماری در مورد تعداد زیادی از بیمه‌گذاران می‌تواند این زمان را با دقت بالایی تخمین بزند (Rose & Marquis, 2006).

چرا افراد به دنبال بیمه هستند؟

برای پاسخ به این سؤال باید گفت چون حق بیمه‌هایی که شرکت دریافت می‌کند از ارزش مجموع زیان‌های احتمالی بیشتر است، لذا شرکت‌های بیمه معمولاً سود می‌برند. اگر تخمین شرکت درست باشد و برای فرد اتفاقی نیفتد شرکت سود می‌برد و افراد در مقابل پول خود را از دست داده‌اند. با این حال چرا افراد به بیمه روی می‌آورند؟

پاسخ این سؤال را این‌گونه می‌توان بیان کرد که عده‌ای به صورت از پیش تعیین شده توسط کارفرمای خود بیمه می‌شوند. عده‌ای خود را بیمه می‌کنند چون قانون ایجاب می‌کند؛ مثلاً بیمه اتومبیل، و دلایل دیگر. علاوه بر این عده‌ای از افراد به بیمه روی می‌آورند چون ریسک‌گریز هستند. در واقع این افراد از بازده اندک صرف نظر می‌کنند تا جلوی زیان بیشتر را بگیرند و ریسک آن را کم کنند. به عنوان مثال ارزش خانه‌ای ۲۰۰۰۰۰ دلار است و احتمال آتش‌سوزی آن در سال جاری ۰/۰۰۲ است. لذا زیان احتمالی آن برای شرکت برابر خواهد بود با:

$$\mu = x_1 \cdot p[x_1] + x_2 \cdot p[x_2] + \dots + x_n \cdot p[x_n]$$

^۹.Law of Large Number

در این معادله $p[x_i]$ احتمال وقوع یک حالت، X_i زیان ناشی از وقوع آن حالت و μ زیان احتمالی ناشی از خرید بیمه (برای شرکت) می‌باشد. در نتیجه:

$$\mu = (200000) \times (0/002) + 0 \times (1 - 0/002) = 400\$$$

لذا احتمال دارد شرکت ۴۰۰ دلار ضرر کند. در مقابل حق بیمه شرکت ۷۵۰ دلار است. ولی فرد به هر حال حاضر می‌شود ۷۵۰ دلار بپردازد تا ریسک از دست دادن ۲۰۰۰۰۰ دلار را کاهش دهد. اگر در این سال آتش سوزی اتفاق بیفتد شرکت باید ۲۰۰۰۰۰ دلار به فرد بپردازد. این که چرا شرکت حاضر است چنین ریسکی را بپذیرد؛ همان طور که بیان شد به این دلیل است که شرکت افراد زیادی را به این نحو بیمه می‌کند و می‌تواند تا حدی تخمین بزند که چه تعداد از این افراد دچار حادثه خواهند شد. به عبارتی بیمه جمع کردن ریسک تعداد زیادی از افراد است. یعنی سود حاصل از اکثریت افرادی که حادثه‌ای برای آن‌ها اتفاق نمی‌افتد، در نهایت زیان ناشی از بازپرداخت خسارت به افرادی که برای آن‌ها حادثه اتفاق افتاده را خنثی می‌کند. بیمه نه تنها ریسک را میان افراد تقسیم می‌کند بلکه می‌تواند ریسک یک فرد را در زمان‌های مختلف پخش کند. افراد نمی‌دانند چه زمانی احتمال دارد اتفاقی ناگوار برای خانه آن‌ها بیفتد، لذا با خرید بیمه مستمری، مبلغ قابل توجهی را طی سالیانی پرداخت می‌کنند تا در صورت وقوع یک حادثه بد در یک زمان، زیان ناشی از آن را جبران کرده باشند

(Smith, 1993; Rose & Fraser, 1989).

البته نکته قابل توجه در این قسمت این است که زیاد شدن تعداد افراد تنها ریسک غیرسیستماتیک شرکت را از بین می‌برد و یا کم می‌کند نه ریسک سیستماتیک را. مثلاً امکان دارد با آتش گرفتن یک خانه مسکونی خانه‌های مجاور آن نیز آتش بگیرد و یا این که با بیماری یک فرد، امید به زندگی برای فرد

دیگری کم شود. در توضیحات بالا ریسک غیریسیستماتیک مدنظر است نه سیستماتیک (Smith, 1993).

گزینش نامطلوب^{۱۰}:

حق بیمه‌ها معمولاً بر اساس احتمالات تخمین زده می‌شود. به دلیل این که بعضی از شرکت‌ها قادر به تعیین افراد پر ریسک و کم ریسک به صورت دقیق و کامل نیستند، لذا به افراد با درجه ریسک‌های مختلف حق بیمه یکسانی اختصاص می‌دهند. شرکت‌های بیمه در معرض این ریسک هستند که افرادی که بالای سطح متوسط ریسک هستند کمتر به بیمه روی بیاورند چون برای آن‌ها بیمه جذابیت ندارد. به این تفکیک گزینش نامطلوب می‌گویند. در واقع هنگامی که عده‌ای اطلاعات بیشتری نسبت به سایر گروه‌ها در مورد یک قرارداد دارند به روشی دست به گزینش می‌زنند که برای گروه دیگر که اطلاعات کمتری دارد نامطلوب به حساب می‌آید.

این مطلب را در مورد بیمه می‌توان به این صورت بیان کرد که معمولاً افراد نسبت به شرکت‌های بیمه، اطلاعات بیشتری در مورد سلامتی خود دارند، لذا اگر شرکت نتواند افراد سالم را از افرادی که از سلامتی کمتر برخوردارند متمایز کند مجبور است حق بیمه یکسانی برای هر دو گروه در نظر بگیرد. لذا این قرارداد برای افرادی که سلامتی کمتری دارند جذاب تر خواهد بود و به صورتی قرارداد را گزینش می‌کنند که در نهایت شرکت در مضیقه قرار می‌گیرد (Smith, 1993). در واقع تعیین حق بیمه باید با در نظر گرفتن عواملی صورت بگیرد، مثلاً موقعیت جغرافیایی، وضعیت آب و هوایی، وضعیت آلودگی هوا و محیط و عواملی مثل زلزله خیز بودن منطقه، در معرض آتشفشان بودن و حتی امنیت منطقه از نظر نظامی و... لذا لازم است برای تعیین حق بیمه اطلاعات مختلفی به کار گرفته شود.

^{۱۰}. Adverse Selection

مسائل اخلاقی^{۱۱}:

مشکل دیگری که شرکت‌های بیمه ممکن است با آن مواجه شوند عبارتست از مسائل اخلاقی. ممکن است فردی که قراردادی را تنظیم کرده، رفتار خود را به گونه‌ای تغییر دهد که در نهایت سود کند و به طرف مقابل زبانی را تحمیل کند. به عنوان مثال فردی که خود را در مقابل دزدی بیمه کرده است در قفل کردن درها سهل‌انگاری می‌کند. حتی امکان دارد فردی به صورت کاملاً غیر اخلاقی ساختمانی که آن را بیمه کرده است کاملاً خراب کند تا به این بهانه از شرکت حق بیمه دریافت کند. شرکت‌ها به دنبال راه‌هایی هستند تا از این مسائل جلوگیری کنند. مثلاً در بعضی از موارد بیمه‌گذار را مجبور می‌کنند تا به ازای بی‌دقتی خود مبلغی را بپردازد. اما شرکت‌های بیمه برای جلوگیری از این مسائل چاره‌اندیشی کرده‌اند. در بعضی از قراردادها بیمه‌گذار ملزم است مبلغ مشخصی را خود بپردازد. راه دیگری هم که برای جلوگیری از این مشکل در نظر گرفته شده است این است که در بیمه‌نامه پیش‌بینی‌ها و اقداماتی به امضای طرفین می‌رسد که باعث می‌شود بیمه‌گذار در رفتار خود دقت بیشتری داشته باشد؛ به عنوان مثال بیمه‌گذار مجبور می‌شود دزدگیر نصب کند (Smith, 1993).

تعیین سود:

درآمد شرکت بیمه در سال مالی از دو منبع تأمین می‌شود اول حق بیمه‌هایی است که در طول سال بدست آورده است (توجه شود که تمام حق بیمه‌های دریافتی ممکن است برای آن سال مالی نباشد، لذا باید تنها حق بیمه‌های پرداخت شده برای همان سال مالی محاسبه شود). منبع دوم درآمد شرکت هم دارایی‌هایی است که شرکت سرمایه‌گذاری کرده است. برای محاسبه سود لازم است هزینه‌ها از درآمد کم شود.

^{۱۱}.Moral Hazards

هزینه‌ها دو دسته است: دسته اول مبالغی است که بهاندوخته اضافه می‌شود و دسته دوم مربوط است به هزینه‌های فروش قرارداد بیمه. اگر سودی در پی بود بدون توزیع بین مالکان به مازاد قانونی اضافه می‌شود و اگر ضرر وجود داشت از مازاد قانونی کم می‌شود (Fabozzi, Modigliani & Ferri, 1998).

انواع شرکت‌های بیمه:

شرکت‌های بیمه در یک تقسیم‌بندی کلی به شرکت‌های بیمه عمر^{۱۲} و شرکت‌های بیمه اموال و حوادث^{۱۳} تقسیم می‌شود. که این دو دسته نیز به نوبه خود به انواع مختلفی تقسیم می‌شوند که در ادامه به آن اشاره خواهد شد. اصلی‌ترین رویدادی که بیمه عمر، افراد را در مقابل آن بیمه می‌کند، مرگ است. یعنی با فوت بیمه‌گذار شرکت بیمه عمر توافق می‌کند که مبلغی را به صورت یکجا یا به صورت پرداخت‌هایی در طول زمان به ذینفعان قرارداد بپردازد. البته شرکت بیمه عمر افراد را در برابر بازنشستگی نیز بیمه می‌کند. اما شرکت بیمه اموال و حوادث دامنه وسیعی از اتفاقات و رخدادهای نامطلوب را در بر می‌گیرد. به عنوان مثال بیمه اتومبیل، خانه و ... هرچند به دلیل ماهیت رخدادهایی که شرکت‌ها افراد را در برابر آن بیمه می‌کنند، این دو نوع بیمه را از یکدیگر متمایز می‌کنیم اما شرکت‌های بزرگ معمولاً هر دو بخش را در خود دارند

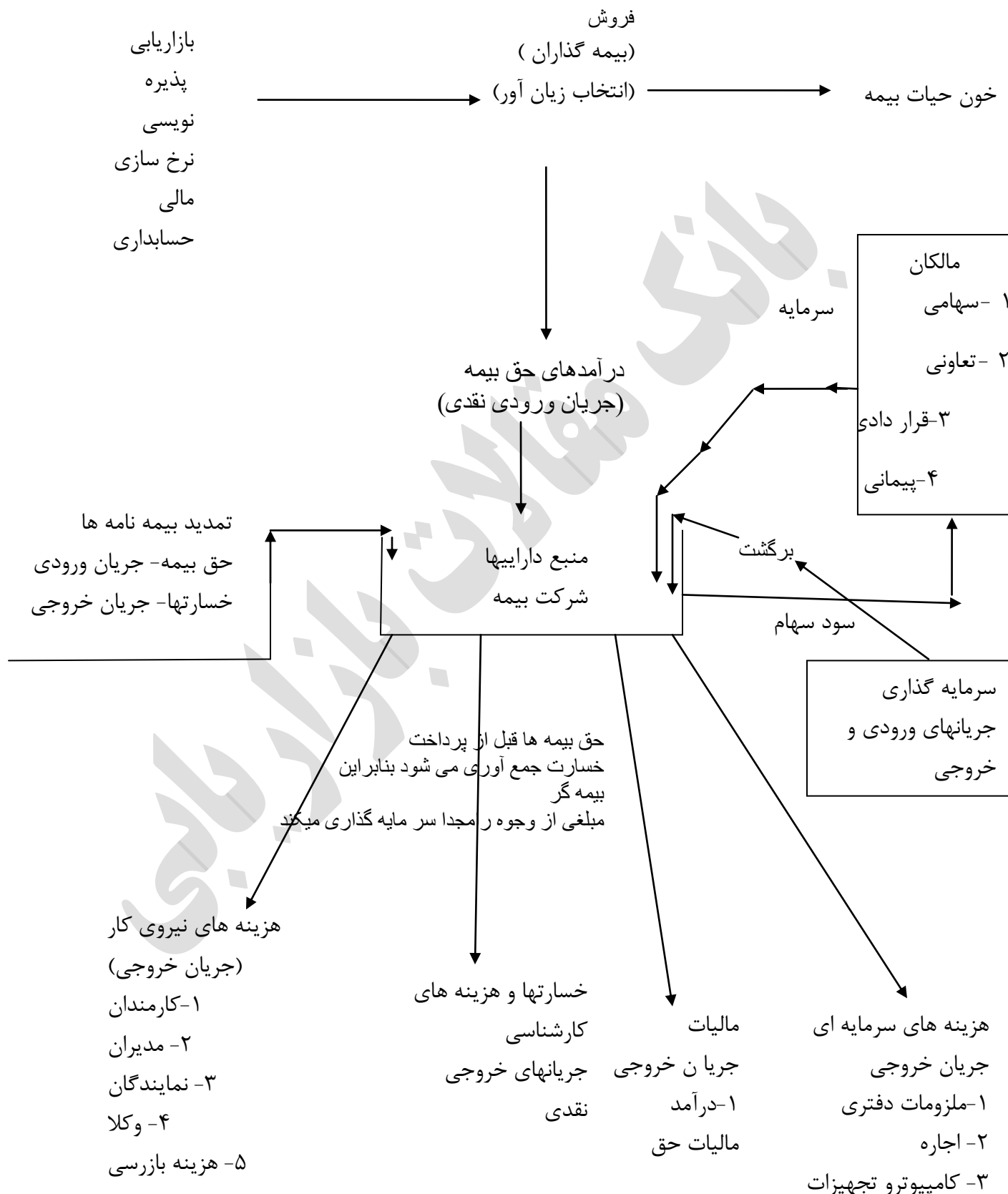
(Fabozzi, Modigliani & Ferri, 1998).

نمونه ای از فعالیت شرکت بیمه نمودار ۲-۲ (دانشور، ۱۳۸۷)

^{۱۲}. Life Insurance Company

^{۱۳}. Property Casualty Insurance Company

شرکت بیمه به مثابه یه واسطه گری مالی

نتیجه گیری

صنعت بیمه یکی از بخش های خدماتی می باشد به عنوان سیستمی جبران کننده و محافظتی در اقتصاد هر کشور عمل می کند ، بطوریکه عملیات موفقیت آمیز این صنعت ، انگیزه و محرکی برای دیگر صنایع و توسعه آن اقتصاد ایجاد می کند . واز طرفی صنعت بیمه که قریب بر یک قرن پیش پا به ا یران گذاشت کماکان صنعتی نوپا محسوب شده و علی الرغم زحمات و تلاش های فراوان مسئولین و دست اندرکاران امر جهت اعتلای آن و افزایش روز افزون آحاد مردم از خرید انواع بیمه نامه ها از شرکت های بیمه ، همچنان نیازمند به اطلاع رسانی گسترده و فرهنگ سازی جهت فراهم نمودن زیر ساخت های مناسب به منظور بهره گیری کلیه اقشار جامعه از مزایای بی نظیر انواع بیمه نامه می باشد در حال حاضر صنعت بیمه ایران در مقایسه با بخش های مشابه در کشورهای رو به توسعه از کمبود های راهبردی برخوردار است . واز طرفی ، توسعه سیستم های مالی قوی و با دوام برای ارائه رشد اقتصادی بلند مدت کشور بسیار سرنوشت ساز است .

تعریف بیمه Insurance

بیمه عقدی است که طی آن خطر قریب الوقوعی که ممکن است برای دارائی - فعالیت یا جان فردی پیش آید را به شرکت بیمه منتقل می کند تا طی آن زیان مادی ناشی از خطر را جبران نماید. یا به عمل از بین بردن یا حفاظت در مقابل خطراتی که احتمالا پیش می آید، از طریق انجام دادن محاسبات بیمه گری «بیمه» گفته می شود. بیمه نمی تواند جلو بروز ضرر را بگیرد، ولی می تواند منابعی را جانشین منابع از دست رفته بنماید

حق بیمه Premium

مبلغی است که بیمه گذار به صورت نقد یا به اقساط به بیمه گر می پردازند تا در مقابل بیمه گر در صورت

وقوع حادثه مشمول بیمه و ایجاد خسارت، زیان وارده را جبران کند و یا مبلغی به بیمه گذار یا ذی نفع از قرارداد یا اشخاص ثالث بپردازند. حق بیمه را بهای خطر می نامند و مبلغ آن به عواملی از آن جمله ارزش بیمه، مدت بیمه، و شدت و تواتر وقوع خطر دارد.

چنانچه مورد بیمه شخص باشد: بیمه گر در مقابل فوت، حیات، بیماری، از کار افتادگی و نقص عضو بیمه شده

متعهد خواهد بود و این نوع بیمه نامه را بیمه اشخاص گویند. **Personal Insurance**

Property در صورتی که مورد بیمه شیء باشد: بیمه گر در مقابل خسارت وارد به آن شیء (اعم از منقول

و غیر منقول) متعهد خواهد بود این نوع بیمه نامه را بیمه اموال یا اشیاء گویند **Property Insurance**

مورد بیمه می تواند مسئولیت بیمه گذار در مقابل دیگری باشد که در این صورت بیمه گر متعهد است چنانچه در نتیجه حادثه ای که بیمه گذار مسئول آن باشد، به شخص ثالثی خسارات وارد گردد، خسارات آن شخص را جبران نماید. این نوع بیمه نامه را بیمه مسئولیت گویند.

مدت بیمه Liability Insurance

مدت بیمه یکسال تمام شمسی است و از ساعت ۱۲ ظهر روزی که به عنوان تاریخ شروع بیمه نامه قید گردیده است، آغاز و در ساعت ۱۲ ظهر روز انقضاء بیمه نامه خاتمه می یابد. مگر آنکه بین طرفین به نحو دیگری توافق شده باشد یا فاصله زمانی بین تاریخ شروع و پایان قرارداد (ابتداء و انتها) را مدت بیمه گویند.

تاریخ صدور بیمه نامه : Period of Insurance

تاریخ روزی است که بیمه گر به درخواست متقاضی بیمه، بیمه نامه را صادر می کند این تاریخ ضرورتاً با تاریخ شروع بیمه یکی نیست.

موضوع بیمه یا مورد بیمه Case of Insurance

در مباحث حقوقی مورد بیمه آن چیزی است که بیمه برای آن خریداری می شود اما موضوع بیمه، خطر و پیامد های وقوع آن است اما در قانون بیمه آن چه که بیمه می شود را موضوع بیمه ای می گویند.

- احمدوند محمد رحیم ۱۳۸۲، نقش صنعت بیمه در اقتصاد ملی و بازار سرمایه بررسی تجربی برخی کشورها و عملکرد ایران، نشریه پژوهشها و سیاستهای اقتصادی شماره ۲۲-موضوع بیمه
- الوانی، سید مهدی (۱۳۸۰)؛ مدیریت عمومی، تهران: نشر نی.
- آذر، عادل و دانشور، مریم، مروری بر روش های ارزیابی شعب بیمه با روش تحلیلی پوششی داده ها، فصلنامه صنعت بیمه، سال ۲۲، دوره تابستان ۸۶، شماره مسلسل ۸۶، صفحات ۱۲۳ تا ۱۵۲
- مبانی نظری و عملی بیمه های اموال آیت کریمی چاپ سوم انتشارات پژوهشکده بیمه
- پور رکنی، جمال ولی (۱۳۸۶)؛ «رابطه معیارهای ارزیابی متوازن و معیارهای ارزیابی عملکرد شرکت های بیمه ای»، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه علامه طباطبایی (ره)
- پورعینی، مریم، خلیلی عراقی، مریم، اکبری مقدم، بیت الله، ارائه یک مدل ترکیبی از FANP&PROMETHEE جهت ارزیابی عملکرد شرکت های بیمه ای والویت بندی آنها دانشگاه آزاد اسلامی قزوین
- حسن زاده، حمیدرضا؛ زارع، محمدصادق (۱۳۸۷)؛ «تبیین شاخص های ارزیابی عملکرد شرکت های بیمه خصوصی با استفاده از روش ارزیابی متوازن با نظر خبرگان»، فصلنامه صنعت بیمه، شماره ۹۲-۹۱.
- حسن زاده، علی و عسگری، محمد مهدی و کاظم نژاد، مهدی، بررسی جایگاه صنعت بیمه در اقتصاد و بازار سرمایه ایران فصلنامه صنعت بیمه، سال ۲۵، تابستان ۸۹، شماره ۲، شماره مسلسل ۹۸، صفحات ۱۶۵ تا ۱۹۹
- خواجویی راد، حمیده ۱۳۸۷، انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین
- دانشور، مریم (۱۳۸۷)؛ «طراحی و تبیین مدل ارزیابی عملکرد شعب بیمه دانا با استفاده از تکنیک DEA»، پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت صنعتی، تهران: دانشکده مدیریت صنعتی، دانشگاه تربیت مدرس.
- سید مطهری، سید مهدی، ولی پور رکنی، جمال، رابطه معیارهای ارزیابی متوازن و معیارهای ارزیابی عملکرد شرکت های بیمه مورد نمونه ای از شرکت بیمه ایران، فصلنامه صنعت بیمه، سال ۲۳، دوره پاییز و زمستان ۱۳۸۷، شماره ۳ و ۴، شماره مسلسل ۹۱-۹۲، صفحات ۱۹۱ تا ۲۲۹
- سجادی، سید جعفر و غلامی، امیر، بررسی تاثیر متغیرهای کلان اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر تقاضای بیمه فصلنامه صنعت بیمه، سال ۲۲، تابستان ۸۶، شماره ۲، شماره مسلسل ۸۶
- کمالیان مهریزی، وحیدو عسگری، محمد مهدی و آذر، عادل، ارزیابی عملکرد و رتبه بندی شرکت های بیمه ایرانی با استفاده از فنون تصمیم گیری چند شاخصه MADM تکنیک BSC پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه امام صادق

-مظلومی، نادر (۱۳۸۱)؛ سازمان‌ها و شرکت‌های بیمه، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی (ره)

منابع انگلیسی

Brockett, Patrick & Cooper, WW 2004, 'Evaluating solvency versus efficiency performance and different form of organization and marketing in US property-liability insurance companies', *European Journal of Operational Research*, vol.154, pp. 492-514.

Campbell, RA 1980, The demand of life insurance: an application of the economic of uncertainty, *The Journal of Finance*, no.5, vol.35, pp.115-72

Chang, Cheng-Ping (2006), "Establishing a Performance Prediction Model for Insurance Companies", *Journal of American Academy of Business (ABI/INFORM Global)*

Fabozzi, Frank J; Modigliani Franco; Ferri, Michael G (1998), *Foundations of Financial Markets and Institutions*, New Jersey: Prentice-Hall International.

Floin, P & Brown, Y. A Review of performance measurement: Towards performance Management Computer in Industry, 2005, Vol.56, PP.663-680

Fischer, S 1973, A life cycle model of life insurance purchases, *International Economic Review*, vol.14, pp.423-29

Kasturi, Ramanadh (2006), "Performance Management in Insurance Corporation." *Journal of Business Administration Online*, vol. 5, no. 1.

Lin, Yu-hsin. Tsai, Kune-Muh. Shiang, Wei-Jung. Kuo, Tsai-Chi. Tsai, Chih-Hung. (2009). Expert systems With Applications, 36, 4135-4146

Promentilla, M. A., Furuichi, T., Ishii, K., & Tanikawa, N. (2008). A fuzzy analytic network process for multi-criteria evaluation of contaminated site remedial countermeasures. *Journal of Environmental Management* 88, 479-495.

Promentilla, Michael Angelo B., et al. 2008. A fuzzy analytic network process for multi-criteria evaluation of contaminated site remedial countermeasures.. 2008, *Journal of Environmental Management* 88, pp. 479-495.

Puelz, Robert (1991), "A Process for Selecting a Life Insurance Contract", *The Journal of Risk and Insurance*, Vol. 58, no. 1.
Paker, Charles Performance Measurement The Journal Available 2000, Vol.49 No; PP-56-v0

Saunders, Anthony; Cornett, Marcia Millon (2001), *Financial Markets and Institutions: A Modern Perspective*, Boston, mass: McGraw-Hill.

Smith, Gary (1993), *Financial Assets, Markets and Institutions*, Lexington, Mass: D.C. Heath.

Seifert, Lawrence Identifying Excesses and Deficits in Chinese Industrial Productivity (1953-1990); a weighted Data Envelopment Analysis Approach; *Omega*, 1994, vol.26, No.2, PP.229-296

Theriou, Nikolaos G (2004), Efstathios Demetriades and Prodromos Chatzoglou, "A Proposed Framework For Integrating The Balanced Scorecard Into The Strategic Management Process", *Operational Research an International Journal*.

Tjader, Youxu; Shang, Jennifer; Vargas, Luis; May Jerry (2009), "Integrating the Analytic Network Process and the Balanced Scorecard for Strategic IT Outsourcing Decision Making", *The 10th ISAHP*.

Tsai, Hui-Yin; Huang, Bao-Huey; Wang, Siou (2008), "Combining ANP and, TOPSIS Concepts for Evaluation the Performance of Property-Liability Insurance companies", *Journal of Social Science*.

.Tone, Kaoru & Sahoo, Biresh K 2005, 'Evaluating cost efficiency and

returns to scale in the life insurance corporation of India using data envelopment analysis', *Socio-Economic Planning Sciences*, vol. 39, pp. 261-85.

Truett, D B & Truett, L J 1990, The demand for Life insurance in Mexico and the United States: a comparative study, *Journal of Risk and Insurance*, vol. 57, no. 2, pp. 321-328

Ward, Damian & Zurbrugg, R 2000, Dose insurance promote economic growth-evidence from OECD countries, *Journal of Risk and Insurance*, vol. 67, no. 4, 489-506.

Yoon, K (1980), "System Selection By Multiple Attribute Decision Making", PhD Dissertation, *Kansas State University, Manhattan: Kansas*.

Yuengert, AM. The Measurement Of Efficiency in Life Insurance Estimate of a Mixed Normal-Gamma Error Model ; *Journal of Banking & Finance*, 1993, Vol. 17, PP. 483-496

Lin, Yu-hsin. Tsai, Kune-Muh. Shiang, Wei-Jung. Kuo, Tsai-Chi. Tsai, Chih-Hung. (2009). *Expert systems With Applications*, 36, 4135-4146

بانک مقالات بازاریابی